

Charakteristika školního vzdělávacího programu

1. Zaměření školy

Důraz klademe na:

- prostor pro osobní aktivitu a iniciativu každého jednotlivce
- propojenost poznatků s praktickým životem
- partnerské mezilidské vztahy všech aktérů procesu vzdělávání
- fakt, že učivo je prostředkem k další seberealizaci žáka
- utváření pozitivního vztahu žáka ke vzdělávání
- rozvoj osobnosti a individuality žáka
- nahrazování příliš velkého množství získávaných poznatků postupně hlubším pochopením rozhodujících témat jednotlivých oborů

Co pro to musíme udělat:

- vytvářet příznivé klima ve škole
- zabezpečit konstruktivní funkčnost partnerství škola – rodiče – žák
- věnovat pozornost individuálním potřebám každého žáka
- vytvořit prostor pro názorovou otevřenost
- utvářet pozitivní a podnětné prostředí školy pro žáky i pedagogy
- rozvíjet vnitřní motivaci nejen u žáků, ale také u pedagogů

Za dlouhodobé priority považujeme – z žáka vychovat člověka:

- hledajícího své místo v životě, v národě, ve sjednocené demokratické Evropě
- komunikativního a tvořivého, schopného spolupráce
- ekologicky myslícího a zodpovědného
- chápajícího hodnotu zdraví a usilujícího o ochranu zdraví
- připraveného reagovat na praktické životní situace
- svobodně jednajícího
- schopného ocenit estetické hodnoty

Za dlouhodobé priority dále považujeme – vytvořit školu otevřenou:

- všem rodičům a dětem
- nadaným dětem i žákům se zdravotním postižením
- zdravému životnímu stylu
- ekologickým aktivitám
- novým myšlenkám, metodám a formám práce
- předškolním dětem a jejich rodičům
- informačním technologiím
- spolupráci s odbornými pracovišti
- mimoškolním aktivitám
- neustálému zkvalitňování vybavení odborných pracoven tak, aby děti práce v nich vytvářela prostor pro co nejnázší získávání vědomostí a dovedností

2. Východiska školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby žáci v průběhu devítileté školní docházky získali kvalitní základy moderního všeobecného vzdělání. Řeší, co žáci poznají z hlavních oblastí lidské kultury a jakými dovednostmi budou vybaveni, aby mohli dále pokračovat ve svém vzdělávání, dorozumívat se s lidmi a uplatnit se v životě.

Rozhodující faktor naplnění strategie školního vzdělávacího programu je osobnost postupně vyzrávajícího mladého člověka, který je schopen samostatně myslet, svobodně a autonomně se rozhodovat, projevovat se jako demokratický občan a jednat v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.

Školní vzdělávací program chápe obsah vzdělání jako prostředek rozvoje osobnosti žáka, jako nástroj jeho orientace v kulturních a civilizačních výtvorech i jako klíč k pochopení společenských a technických přeměn současnosti. Zahrnuje v přiměřené rovnováze poznatky a činnosti vztahující se ke všem vzdělávacím oblastem a oborům společnosti. Školní vzdělávací program dále je zaměřen na mravní výchovu, výchovu ke zdravému životnímu stylu a k ochraně životního prostředí.

Školní vzdělávací program zdůrazňuje pevné osvojení podstatných poznatků v jejich těsném spojení s funkčními dovednostmi a se schopností aplikovat je při řešení úkolů, učebních i běžných životních situací. Jde o schopnosti žáka, které si trvale osvojí a je připraven je uplatňovat v dalším vzdělávání i v životě mimo školu. Školní vzdělávací program sleduje jak vytváření elementárních a specifických dovedností a kompetencí, spjatých bezprostředně s obsahem jednotlivých oblastí a oborů (zejména správné, jasné a srozumitelné vyjadřování ústní a písemné, užití matematických pojmů, znaků a pouček, aplikace společenskovedních, přírodovedních a jiných poznatků apod.), tak i rozvíjení průřezových kompetencí, propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí a oborů a tvořících základ celkové vzdělanosti žáků (zejména vyhledávání informací v různých zdrojích, třídění, rozlišování podstatného od nepodstatného, zdůvodňování, zobecňování, vyvozování závěrů, vysvětlování pracovních postupů apod.). Za důležité považujeme rozvíjení kompetencí sociálních a komunikativních (zejména naslouchání, porozumění, spolupráce, vzájemná pomoc atd.). Důraz na kompetence se ve školním vzdělávacím programu promítá do obsahu učiva jednotlivých předmětů a do přístupu k hodnocení žáků.

Školní vzdělávací program chápe vzdělávání v jednotě jeho poznávací a hodnotové stránky a uvádí žáky do mravních, občanských a dalších životních hodnot důležitých pro utváření jejich vztahu ke společnosti, k lidem i k sobě samým. Směřuje k tomu, aby si žáci osvojili hlavní zásady a normy lidského jednání, aby se u nich postupně utvářelo vědomí občanské odpovědnosti a aby získali nejdůležitější dovednosti a návyky zdravého způsobu života. Považujeme za důležité naučit žáky správně posuzovat jevy a situace, s nimiž se setkávají, a odpovědně se rozhodovat a jednat.

Klademe důraz na činnostní pojetí vyučování, v němž mají žáci dostatek příležitostí aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, samostatně se projevat, získávat nové vědomosti vlastní činností, řešit úkoly, navozené situace i přirozené situace ze života mimo školu. Se zřetelem k těmto záměrům podporujeme uplatňování postupů a forem práce, které umožňují žákům využívat maximálně vlastních zkušeností, provádět jednoduché demonstrace a pokusy, diskutovat, argumentovat, vyvozovat závěry.

Orientace na osobnost žáků, kterou také sledujeme, vyžaduje také zřetel k jejich individuálním předpokladům a možnostem, vyhraňujícím se zájmům a rodičímu se životnímu zaměření. V souladu s tím vytváříme prostor jak pro využívání různých vzdělávacích postupů a způsobů, tak i pro uplatňování diferencované výuky zejména na 2. stupni základní školy (pružnost a otevřenost obsahu učiva, volitelné předměty).

3. Strategie školního vzdělávacího programu a vzdělávací cíle

Poznávací cíle, dovednosti a kompetence

Tvoří jádro vzdělávacího záměru školního vzdělávacího programu. Jejich vyváženost a vzájemnou propojenost považujeme za základ funkčnosti a účinnosti vzdělávacího působení.

Z tohoto hlediska je potřebné zabezpečit, aby prostřednictvím školy žáci:

- si vytvořili pevnou soustavu klíčových poznatků významných pro poznávací a praktické činnosti, užitečných pro budoucí život, potřebných pro dorozumívání s lidmi a pro orientaci v kulturních a civilizačních výtvořech a hodnotách
- chápali význam získaných vědomostí ve vzájemných souvislostech a postupně si vytvářeli ucelený obraz přírodní a společenské skutečnosti
- uměli aplikovat získané vědomosti při řešení poznávacích a praktických úloh
- uměli jasně a srozumitelně vyjadřovat, naslouchat, číst s porozuměním, memorovat, reprodukovat
- osvojili si dovednost samostatně pracovat s učebnicí a učebními texty, samostatně vyhledávat informace, třídit je a zpracovávat, dělat si samostatně poznámky
- osvojili si dovednost pracovat s pomůckami (slovníky, příruční knihy, indexy, databanky, audiovizuální pomůcky, počítače)
- uměli řešit přiměřené poznávací problémy, kladli otázky a formulovali jednoduché hypotézy, vyvozovali závěry
- uměli vyjadřovat své názory, diskutovali o nich, argumentovali, své závěry, stanoviska, názory uměli korigovat
- uměli uplatňovat v různých učebních i praktických situacích základní myšlenkové operace (analýza, syntéza, indukce, dedukce, zobecňování)
- osvojili si další poznávací dovednosti (soustavné pozorování, srovnávání, rozbor a vyhodnocování, rozlišování podstatného a vedlejšího, celku a části, užití údajů a poznatků v nových souvislostech)

- osvojili si poznatky a dovednosti spojené s estetickým vnímáním světa, jeho ztvárňováním a prožíváním, uměli vnímat krásu a estetiku prostředí, člověka, jeho výtvorů, jednání, činnosti, pohybu ap.
- osvojili si základní pohybové dovednosti a způsoby manipulace se zatížením
- osvojili si základní dovednosti a návyky k ovlivňování aktivního zdraví

Hodnotové cíle, postoje a motivy jednání žáků

Hodnotové cíle, na jejichž dosažení se školní vzdělávací program zaměřuje, se vztahují k mravním hodnotám, k základním hodnotám společenského a občanského života i k hodnotám života individuálního. Promítají se do postojové a motivační sféry žáků, postupně ovlivňují jejich rozhodování a jednání a vytváření hierarchie životních hodnot.

Z tohoto hlediska je potřebné zabezpečit, aby prostřednictvím školy žáci:

- získali orientaci v základních mravních hodnotách (úcta k životu a člověku, k pravdě, spravedlnosti), rozpoznávali je v každodenním životě, ztotožňovali se s nimi; odmítali takové negativní jevy, jako je nespravedlnost, brutalita, násilí, lež a přetvářka
- pochopili základní principy demokratické společnosti (občanská svoboda, odpovědnost, spolupráce, tolerance); poznali způsoby, jak se projevovat jako aktivní a odpovědný občan
- projevovali úctu k právu a zákonům, pochopili nebezpečí a důsledky protiprávního jednání,
- vážili si svého domova a své vlasti; uvědomovali si nebezpečí a nehumánnost různých národnostních a rasových předsudků i různých forem diskriminace
- pochopili význam a potřebu mezinárodního dorozumění, dodržování základních lidských práv a ochrany lidské důstojnosti
- pochopili význam života a zdraví, osvojili si zásady zdravého životního stylu, naučili se správně rozhodovat a jednat ve prospěch svého zdraví i zdraví jiných
- vytvořili si pocit odpovědnosti za životní prostředí a projevovali úctu k výsledkům lidské práce minulosti i přítomnosti
- naučili se dbát na sebe, projevovali se pozitivním způsobem, získali pocit sebeúcty
- naučili se respektovat ostatní, rozpoznávat rozdíly mezi lidmi, mezi jejich vlastnostmi a charaktery, byli otevření a zdvořilí vůči druhým lidem, ovládali své citové reakce,
- získali schopnost pracovat ve skupině, spolupracovat, projevovat solidaritu a ochotu pomáhat druhým.

Vzdělávací cíle programu se musí promítat do všech předmětů. Prostřednictvím školního vzdělávacího programu jsou realizovány v různých proporcích a v různém pořadí významnosti a nabývají zároveň konkrétnější podobu. Tato konkretizace je v obsahu učiva vyjádřena ve vzdělávacích cílech jednotlivých předmětů a oblastí. Vzdělávací cíle budou dále dotvářeny v reálném pedagogickém procesu podle daných podmínek práce učitele a ve vztahu k různým skupinám žáků i k jednotlivcům.

Počáteční etapou naplňování vzdělávacích cílů programu je první a druhé věkové období základní školy (1. – 5. třída), které svým obsahem i způsobem výuky budují ucelený kulturní rámec pro další poznávací i osobnostní rozvoj žáků.

Zejména v průběhu těchto věkových období žáci prostřednictvím školního vzdělávacího programu:

- získají základní nástroje kulturní komunikace (zvláště v oblasti jazykové výchovy a matematiky) a s tím spojené dovednosti a kompetence
- vytvoří si na základě elementárních poznatků přirozeně názorný, ale přitom ucelený obraz přírodního a společenského prostředí
- poznají a přiměřeně si osvojí základní pravidla a způsoby mezilidského soužití (mezilidská komunikace, sebekázeň, odpovědnost, přátelství, uznání autority ap.)
- získají elementární představu o mravních a občanských hodnotách, na nichž spočívá zdravé lidské společenství

4. Strategie školního vzdělávacího programu ve vzdělávání

Pro poznávací stránku v jednotlivých oblastech vzdělávání je důležité, aby žáci:

- poznávali a v praktických aplikacích si ověřovali užitečnost a významnost získávaných poznatků pro život, pro dorozumívání s lidmi i pro své další vzdělávání
- pracovali samostatně, uspokojovali svou zvědavost a touhu po poznání, uplatňovali svou tvořivost, originalitu a fantazii v přirozených učebních situacích
- využívali a uplatňovali poznatky a zkušenosti získané ze života mimo školu (z domova a blízkého prostředí, z četby, ze sdělovacích prostředků, z různých individuálních zájmových činností)
- dospívali k novým poznatkům cestou samostatného uvažování a vyvozování, hledáním různých možností a způsobů řešení problémů, pozorováním objektů z živé a neživé přírody, prováděním pokusů, prací s literárními a jinými texty ap.
- demonstrovali vědomosti a dovednosti v poznávacích a praktických úlohách a situacích (z oblasti jazykové, matematicko - přírodovědné, společenskovední, estetickovýchovné, pracovní technické, zdravotně preventivní) a při práci s učebními a jinými pomůckami
- vytvářeli si dovednosti a kompetence důležité pro práci ve škole, pro další vzdělávání i pro orientaci v informačních zdrojích, např. samostatné záznamy z výkladu učitele, vypracování osnovy jednoduchého sdělení, zjištění údajů v mimoškolním prostředí (v knihovně, muzeu), zpracování tabulky, schématu, grafu, zhotovení modelů, příprava projektu dlouhodobého úkolu, individuálního pracovního plánu, práce na krátkodobých úkolech s individuálním cílem,
- ukázali, v čem vynikají nebo jsou schopni dosahovat uspokojivých výsledků, prožívali radost z učení a tím získávat pozitivní vztah ke škole
- uplatňovali své specifické předpoklady ve společné práci a vytvářeli si návyk spolupráce a vzájemné pomoci.

Školní vzdělávací program klade také základy hodnotové orientace žáků. Z toho důvodu je potřebné, aby v průběhu vzdělávání na naší škole vznikalo co nejvíce příležitostí k tomu, aby žáci:

- poznávali, že ve svém vzdělávání se setkávají nejen s poznatky z různých oblastí a oborů, ale i s hodnotami, které lidé považují za důležité pro svůj vlastní život i pro život celé společnosti
- získávali představu o nejdůležitějších oblastech těchto hodnot (např. hodnoty poznávací, estetické, mravní, občanské, hodnoty osobního a rodinného života, hodnoty vztahující se k světu práce, k přírodě a zdraví) a na konkrétních příkladech si uvědomovali jejich význam

- mohli komunikovat s učitelem, ptát se ho, diskutovat o svých názorech, vyjadřovat se k tomu, co sami považují za hodnotné a cenné, čeho by chtěli dosáhnout, co by chtěli poznat, umět, jací by chtěli být a tím si postupně vytvářet vlastní hodnotová kritéria
- rozlišovali skutečné a zdánlivé hodnoty, pozitivní a negativní způsoby jednání a aby získávali schopnost orientovat se v různých situacích, posuzovat je podle osvojených kritérií (např. v oblasti mravní kritérium dobra a zla), rozhodovat se a volit mezi alternativami.

Školní vzdělávací program klade velký důraz na orientaci na osobnost žáka. Proto je potřebné, aby vyučování podněcovalo všechny žáky, aby bylo přiměřené jejich možnostem a aby směřovalo k reálně dosažitelným výsledkům, znamenajícím zřetelný přínos pro jejich rozvoj.

Předpokladem individualizovaného přístupu k žákům je soustavný zřetel k psychologickým aspektům školního vzdělávacího procesu. Významné je zvláště postižení předělu v psychickém vývoji žáka na rozmezí 11 - 12 let, kdy se výrazně mění jeho poznávací, zájmová, motivační, aspirační i prožitková sféra na prahu dospívání. V dlouhém období psychického vývoje a zrání žáka od 6 do 15 let školní vzdělávací program pozorně reaguje na proměny ve vztahu konkrétního a abstraktního poznávání, poznávání opřené především o individuální zkušenost, živý názor, vzor, příklad, zážitek a poznání orientujícího se již na rodící se prvky komunikace s učivem prostřednictvím pojmů, symbolů a znaků.

5. Strategie školního vzdělávacího programu a klíčové kompetence

Klíčové kompetence žákům pomáhají při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Za rozhodující pro získání klíčových kompetencí považujeme:

KOMPETENCE K UČENÍ

umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- naučíme žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi
- pro budoucí život v EU výrazně posílíme výuku cizích jazyků s důrazem zejména na jazyk anglický, francouzský, německý, ruský a španělský
- vedeme žáky ke spolupráci a práci v týmu
- upřednostňujeme poznávání osobních možností žáka a prezentaci jeho vlastních výsledků
- zařazujeme metody, které podporují zvědavost žáka
- využíváme kladného hodnocení k podpoře motivace

- vedeme žáky k uvádění věcí do souvislostí, k propojování poznatků do širších celků
- rozvíjíme u žáků kritické posuzování a vyvozování závěrů
- usilujeme o aplikaci získaných poznatků do praxe
- zaměřujeme se na práci s jazykovými příručkami
- učíme žáky pracovat s chybou
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- ve výuce rozlišujeme učivo základní a rozšiřující
- ve všech předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- budeme stejnou péči věnovat žákům nadaným i těm, kterým to ve škole zrovna moc nejde
- klademe důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi)
- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, žáky vedeme k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch
- žákům nabízíme dostatek informačních zdrojů a učebních impulzů – knihovna, osobní počítače, exkurze apod.
- žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád
- učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
- zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly
- rozvíjíme nejen poznatky z cizích jazyků, ale v souvislosti s tím i poznání příslušných zeměpisných oblastí
- vedeme žáky k vnímání života kolem nás, orientaci v něm, chápání souvislostí
- učíme žáky orientovat se v terénu, vytvářet si ucelenou představu o obci, kraji, vlasti
- vedeme žáky k samostatnému pozorování, porovnávání výsledků a využívání závěrů pro budoucnost
- vytváříme žákům optimální podmínky k učení
- rozvíjíme u žáků schopnost operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Kalibro, matematický

Klokan apod.)

- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- poznatky žákům nepředkládáme v hotové podobě a vedeme je k samostatnému dotváření
- upřednostňujeme objevování vzájemných vztahů a příčin
- dbáme na uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování
- podporujeme netradiční způsoby řešení
- vytvářením praktických úloh a situací učíme žáky problémy řešit
- při řešení problémů podporujeme týmovou spolupráci
- učíme, jak některým problémům předcházet
- jdeme příkladem a sami s nadhledem a rozumem řešíme různé problémové situace ve škole
- žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat
- žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu
- na škole v přírodě a při projektových dnech používáme k logickému řešení problémů miniprojekty i dlouhodobé projekty
- žáci prezentují své názory myšlenkami a nápady ve školním časopise a školním rozhlasu
- podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží
- starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky
- děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- k prezentaci projektů využíváme multimediální učebnu
- vytváříme aktivní a pozitivní postoj k řešení ekologických a globálních problémů
- učíme žáky vytvářet vhodné otázky a umět i vhodně odpovídat
- vedeme žáky k přijímání zodpovědnosti za výsledek řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- rozvíjíme u žáků zvládnutí základů komunikace v cizím jazyce
- vytváříme prostor pro komunikaci různými formami (ústně, písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky)
- vytváříme prostor pro dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních názorů)
- vedeme žáky k zapojení se do diskuse, obhajování svého názoru, vhodnému argumentování
- budujeme partnerskou komunikaci mezi žáky a učiteli, mezi žáky vzájemně, mezi žáky a

dalšími osobami

- organizujeme akce na mezinárodní úrovni se zaměřením na zdokonalování jazykových dovedností
- seznamujeme žáky s jednoduchými případy manipulativní komunikace, zejména reklamy
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporujeme zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporujeme výuku na počítačích a jejich využívání v závislosti na hardwarovém a softwarovém vybavení školy
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- ke komunikaci a informovanosti ve škole využíváme školní časopis a školní rozhlas, příležitostně žáci připravují svoje relace do školního rozhlasu
- žáci se podílejí na zpracování videozáznamů a různé další dokumentace ze školního života
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- organizujeme projektové dny, v nichž spolupracují všechny ročníky (Vánoční dílny, Velikonoce – svátky jara, sportovní olympiáda, volné téma apod.)
- žáci 8. a 9. ročníků organizují olympiádu mateřských škol naší městské části
- pomáháme dětem ze spádové mateřské školy Horolezecká při přípravě na začleňování se do nových kolektivů
- začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování
- podporujeme komunikaci s jinými školami
- seznamujeme žáky s bohatostí našeho jazyka a s jeho praktickým používáním

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- umožňujeme žákům účinně pracovat ve skupině, podílet na vytváření pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k oceňování zkušeností druhých lidí, respektování různých hledisek
- učíme žáky vytvářet si pozitivní představy o sobě samém, ovládat svoje jednání a chování
- budujeme pozitivní klima ve škole i ve třídě
- vytváříme projektové činnosti pro skupiny žáků
- umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty a příležitosti
- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení

- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při tělesné výchově, na školách v přírodě apod.)
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce
- důraz klademe na rozvoj citového zrání žáků
- utváříme schopnost zvládnout organizaci svého pracovního i odpočinkového režimu
- rozvíjíme u žáků představivost a fantazii
- prohlubujeme vztah k uměleckým hodnotám
- posilujeme schopnost nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě i v lidském světě
- učíme rozpoznávat úkoly, které vyžadují spolupráci
- vedeme žáky k vytváření vhodných podmínek pro práci skupiny

KOMPETENCE OBČANSKÉ

připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- utváříme u žáka pocit zodpovědnosti v dané situaci, schopnost pomáhat druhým
- posilujeme chápání základních principů chování a jejich plné uvědomování si ve škole i mimo školu
- rozvíjíme vnímání našich tradic a kulturního a historického dědictví, smysl pro kulturní tvořivost a pozitivní postoj k uměleckým dílům
- utváříme respekt k přesvědčení druhých lidí, nesouhlas s útlakem a krutým zacházením, povinnost odmítnout psychické i fyzické násilí
- rozvíjíme citové vnímání krásy přírody a cílenou péči o ni
- ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizové situaci
- ve škole jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
- je kladen důraz na environmentální výchovu, na ekologicky myslícího jedince
- žáky vedeme k třídění odpadů
- spolupracujeme s ekologickým centrem Toulcův dvůr
- podílíme se na ochraně okolí školy, zejména Hostivařského lesoparku a Hostivařské přehrady
- při ozdravných pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.
- žáky zapojujeme do evropských projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů (Sokrates apod.)
- objasňujeme význam orientace v poslání divadla, filmu, televize a dalších médií

- umožňujeme žákům orientovat se správně v jednoduchých statistických tabulkách a diagramech
- zdokonalujeme u žáků znalost legislativy a obecných morálních zákonů
- rozvíjíme u žáků volní a charakterové rysy
- učíme žáky vnímat krásy přírody a citově o ni pečovat

KOMPETENCE PRACOVNÍ

pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- umožňujeme žákům adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- snažíme se o pozitivní přístup k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a kvantity, ale také z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí
- posilujeme využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí pro přípravu na budoucnost
- rozšiřujeme orientaci v podnikatelských aktivitách, chápání podstaty, cíle i rizika podnikání
- umožňujeme průběžně vyhodnocovat výsledky činností
- osvojujeme si plánování a organizování pracovních činností
- žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce
- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- výuku doplňujeme o praktické exkurze
- na škole je vypracován celoškolní plán k volbě povolání
- výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci
- povedeme žáky k volbě povolání, za tím účelem budeme preferovat výuku pracovního vyučování a pracovních činností jak v povinné části, tak i v oblasti volitelných předmětů
- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o další orientaci
- vedeme žáky k práci v souladu s pravidly bezpečnosti

6. Strategie školního vzdělávacího programu a zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Žáky s vývojovými poruchami učení posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou pak tito žáci zařazováni do reedukační péče. Máme vyškolené pedagogy, kteří s dětmi pracují.

Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy.

Nejčastější skupinou žáků se speciálními potřebami jsou na naší škole žáci s vývojovými poruchami učení nebo chování. Tito žáci jsou v evidenci pedagogicko-psychologické poradny. Respektujeme doporučené přístupy:

- volit texty odpovídající vyspělosti čtenáře
- omezit požadavek na písemné zpracování přečteného textu
- omezit vyvolávání k hlasitému čtení před třídou
- upřednostňovat konverzaci
- poskytnout prodloužený výklad
- preferovat doplňovací cvičení, opisy, přepisy
- zjednodušení učiva
- preferovat ústní zkoušení
- slohové práce v kratším rozsahu
- znalost slovíček ověřovat ústně
- individuální práce s žákem
- důraz na pochopení zadaného úkolu
- používat názor
- poskytovat dostatek času na početní operace

Při práci s žáky se specifickými poruchami učení je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a odborného pracoviště. V rámci školy jde především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele, výchovného poradce a vedení školy.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je nutné také zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků. Velký význam má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou. Učitel si musí uvědomovat, že rodič je s dítětem v každodenním kontaktu a má zkušenosti s jeho výchovou. Rodiče by měli učitele respektovat jako odborníka na danou problematiku.

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- kladení reálných cílů
- postupné zvyšování nároků
- pochvala výkonu i snahy
- častá, ale spíš krátkodobá práce
- vytvářet klidné prostředí pro práci
- navodit příjemnou a vstřícnou atmosféru
- hledat u dítěte úspěšnost
- pravidelná relaxace

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci výuky jazyků projevují tito žáci kvalitní komunikační schopnosti a jazykové dovednosti. Umožňujeme jim získávat informace z různých zdrojů, získávají sebedůvěru při kultivovaném projevu jako prostředku k prosazení sebe sama. Umožňujeme jim pracovat s výpočetní technikou, se slovníky a další odbornou literaturou, zvládat texty v příslušném jazyce. Vytváříme těmto žákům dostatečný prostor pro rozšiřující studium a zdokonalování svých jazykových schopností a dovedností.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších hodinách pracují podle individuálního vzdělávacího plánu, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívávat píseň apod.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo školou uměleckou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.